

همراه با عوامل سریال «جشن سربرون»

داستانی از جدال خان‌ها

«جشن سربرون» سریال الف فاخری است که با نام مجتبی راعی کارگردان نام‌آشنای سینمای ایران، حسن نجاریان تهیه‌کننده و نویسندگان چون منصور برهیمی و عبدالرسول گلبن گره خورده است. نام سریال که به نظر سوال برانگیز است برگرفته از رسمی دیرین در عشایر است که پس از پایان بافت قالی سر آن راز بالای دار می‌برند و به مناسبت پایان بافت قالی جشن می‌گیرند. اما این اصطلاح وقتی در فضای زندگی ایلیاتی و خان‌های ایرانی به کار می‌رود حکایت از داستان تلخ و شیرینی است که روایتگر قصه چند خان، ایل و درگیری‌های آنان در زمان قاجار است و فضای دراماتیک آن بهترین فرصت برای داستان‌سرای تاریخی است. «جشن سربرون» که این روزها مراحل پس از تولید را پشت سر می‌گذرد و در نوبت پخش از شبکه یک قرار دارد چندین سال در صف تولید بوده است. سریال مهر ۹۸ کلید خورد و علی‌رغم وجود کرونا و مشکلاتی که بر سر راه تولید بود، کار بدون توقف پیش رفت و تولید آن دی ۱۴۰۰ به پایان رسید. «جشن سربرون» از جمله سریال‌هایی است که دو مدیر صداوسیما، عبدالعلی علی‌عسکری و پیمان جبلی از پشت صحنه آن دیدار کردند.

نیره رضایی مطلق
گفت و گو

است که صلابت بیشتری را از صدای نعمتی انتظار دارد. این پلان با یک برداشت دیگر گرفته می‌شود.

قصه عاشقانه در فضای تاریخی

در مدتی که گروه فیلمبرداری سرگرم تغییر جای دوربین هستند با مجتبی راعی کارگردان «جشن سربرون» گفت‌وگو می‌کنیم. او که خود عضوی از گروه نویسندگان سریال است در مورد شکل‌گیری ایده ساخت این مجموعه می‌گوید: علاقه‌ام به کارهای تاریخی و مطالعاتی که در دوره‌های مختلف ایران از جمله قاجار و مشروطه داشتیم من را به این فضا کشاند. او که دوره مشروطه را برای این سریال انتخاب کرده است می‌گوید روایت داستان‌ها را در فضایی عاطفی، اجتماعی و سیاسی شکل داده و می‌خواهد نمایی از برهه تاریخی مشروطه را با چاشنی درام و تخیل بیامیزد. راعی درباره محل وقوع داستان و زمانی که به تحقیق درباره این برهه تاریخی گذرانده می‌گوید: قصه در فضاهای عشایری اطراف شیراز می‌گذرد و من زمانی را برای تحقیق و نگارش در این منطقه سپری کردم. با عشایر صحبت کردم و ریشه‌های داستانی سریال را از مستندات مکتوب موجود و مستندات شفاهی به‌دست آوردم.

به گفته کارگردان فیلم سینمایی «تولد یک پروانه» بخش‌هایی از قصه «جشن سربرون» و شخصیت‌های تاریخی آن محصول تخیل نویسندگان و بخش‌هایی هم برگرفته از وقایع تاریخی است، و این به جذاب شدن سریال کمک کرده است.

کارگردان مجموعه تلویزیونی «صنوبر» و فیلم «عصر روز دهم» از دقتش در انتخاب اسامی شخصیت‌ها و بازیگرانی که با فضای تاریخی همراه باشند گفت و انتخاب بازیگرانی مانند لاله اسکندری، فرخ نعمتی، صدرالدین حجازی، حسین محبوب، داریوش کاردان، مهدی فقیه و سهیلا رضوی را اعتباری برای سریال دانست. راعی با اشاره به گذراندن دوران سخت کرونا و از دست دادن هنرمند عزیز کریم اکبری مبارکه می‌گوید: شرایط کار در دوران کرونا سخت بود و همراهی همه دوستان با عوامل تولید ما را به این مرحله رساند. روح دوست عزیزمان اکبری مبارکه که شاد باشد او دو، سه شب باقی مانده به پایان کارش درگیر کرونا شد و متأسفانه او را از دست دادیم و داستان را به گونه‌ای طراحی کردیم که بازیگر دیگری را جایگزین او نکنیم.

عاشقانه‌ای برای عشایر فارس

عبدالرسول گلبن حقیقی، یکی از نویسندگان سریال تلویزیونی «جشن سربرون» است. او که پیش از این با کارگردانی مستند داستانی «حدیث سرو» با مجتبی راعی همکاری کرده بود و زندگی‌نامه طباطبایی را به تصویر کشیده بود این همکاری را ادامه دوستی و همکاری قدیمی‌اش با راعی می‌داند. گلبن درباره نگارش این سریال می‌گوید: داستان متعلق به

از خان‌های قاجار تا مشروطه

جغرافیای سریال سبب شده که سریال در محل‌های مختلف نظیر شهرک غزالی، حوالی شهر یار و... در فصول متفاوت با انواع شرایط آب و هوایی تصویربرداری شود. شهرک غزالی آخرین لوکیشن «جشن سربرون» است که داستان ایل در آن رخ می‌دهد. عمارت کلاه پهلوی در شهرک غزالی اصلی‌ترین محل استقرار گروه تولید است. به گفته حسن نجاریان تهیه‌کننده سریال بخش شهری، سکناس‌های کنسولگری انگلیس، خانه قوام، بیمارستان مرسلین و بازار شیراز را در شهرک غزالی فیلمبرداری شده است. در حالی که گروه هنوز از کرونا در امان نیستند در شهرک غزالی با عوامل سریال همراه می‌شویم. نجاریان با اشاره به قصه سریال می‌گوید: «جشن سربرون» فرهنگ و رسوم عشایری را به تصویر می‌کشد و مخاطب را با داستان خان و عشق‌های ایلیاتی همراه می‌کند. در واقع داستانی که انتخاب شده، ملودرام و عاشقانه‌ای بین دو طایفه است و نگاه سیاسی و تاریخی آن در لایه‌های زیرین حس می‌شود.

وی می‌افزاید: به نظرم قالب داستان به دلیل به تصویر کشیدن برهه‌ای از تاریخ ایران جذاب و مخاطب‌پسند است. داستان آن درباره بهادر، کدخدای ایل پوسان است که با سرخو، کدخدای طایفه همسایه رقابت و مخالفتی دیرینه دارد. هر چند مدتی آتش کینه‌ها خاموش شده اما خواستگاری سرخو از جهان‌پسند، دختر کم سن و سال بهادر فضای متفاوتی را رقم می‌زند چرا که قرار است جهان‌پسند به عقد پسر عمویش درآید. بهادر قاطعانه با این وصلت مخالفت می‌کند و زخم‌های کهنه سر باز می‌کند و این آغاز درگیری دو طایفه است که هر کدام از کدخدای خود حمایت می‌کنند. این تهیه‌کننده می‌افزاید: سریال پنج بخش دارد که از شرایط و فضای ایران در زمان مشروطه و به قدرت رسیدن رضاخان تا وقایع سال ۱۳۲۰ و رخدادهای تاریخی آن دوره را دربرمی‌گیرد.

بر خورد خان و مباشر

در میانه صحبت‌مان با نجاریان گروه آماده تصویربرداری هستند. بازیگران و هنرورها گرم شده آماده‌اند. دکمه لباس یکی از هنرورها که نقش پیشقراول را دارد کمی شل است. ژاله زکی‌زاده طراح لباس که در همه صحنه‌ها حضور دارد به دستیارش قادر بحری اشاره می‌کند که دکمه را بدوزد. کار سریع از سر گرفته می‌شود و در حالی که دستیاران گرم از روتوش صورت فرخ نعمتی و محمود پاک‌نیت مطمئن هستند ایرج عاشوری مدیر فیلمبرداری دوربین را در موقعیت گفت‌وگو می‌نهد. محمود پاک‌نیت فتح‌آخان و فرخ نعمتی مباشر او قرار می‌دهد. در حالی که محمود پاک‌نیت به سوارانی که مقابل او به صف شده‌اند نگاهی با هیبت می‌اندازد به مباشرش توصیه‌هایی می‌کند. مجتبی راعی نکاتی را به فرخ نعمتی می‌گوید و از او می‌خواهد این پلان را یک بار دیگر تکرار کنند. هر چند از نگاه بیننده عادی پلان ایرادی ندارد اما راعی بر این باور

عشایر استان فارس و مناطق اطراف شیراز است و تلاش کردیم روح مقطع زمانی پیش از مشروطه را در کلی‌ترین شکل مجسم کنیم و در آن فضای تاریخی با الهام از وقایع تاریخی یک داستان دراماتیک بنویسیم که البته خیلی هم نعل‌به‌نعل تاریخ نیست ولی برگرفته از وقایع تاریخی است.

وی با اشاره به اسنادهای تاریخی این سریال تأکید می‌کند: وقایع تاریخی سال ۱۳۴۲ و اتفاقاتی که در آن سال در استان فارس رخ داد برهه خاصی از تاریخ ایران است که عشایر نقش اساسی و مهم در آن وقایع داشتند. وقایعی که منجر به قتل عام وسیع در عشایر شد و ما می‌خواستیم این برهه را به نمایش بگذاریم. نویسندگان سریال «جشن سربرون» با بیان اینکه روند تاریخی